

Kartlegging og verdisetting av marine naturtyper

Foto: Øystein Paulsen

Ålegressenger er områder med høy diversitet og produksjon og en av de viktigste naturtypene i strandsonen.

Siden 2000 har Havforskningsinstituttet kartlagt marine naturtyper i kystsonen. Virksomheten har vært tett knyttet til kystkommunene, med vekt på deres behov og ønsker. Erfaringene viser at dataene må være detaljerte og presise for at kommunene skal anvende dem i sine planleggingsprosesser. Kommunene ønsker også en vurdering av de ulike områdenes verdi i forhold til biologisk produksjon og mangfold samt samfunnsmessig utnyttelse.

AV TORJAN BODVIN OG EINAR DAHL

Kartleggingsarbeidet er nå bestemt videreført for perioden 2007–2010, og Havforskningsinstituttet, Norsk institutt for vannforskning (NIVA) og Norges geologiske undersøkelse (NGU) skal stå for det faglige arbeidet.

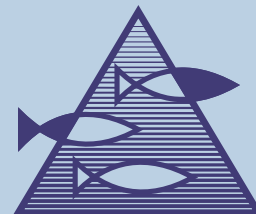
Kartleggingen av marint biologisk mangfold omfatter naturtyper, arter og gener. I første omgang prioriteres naturtyper, og arbeidet vil bli gjennomført etter retningslinjer i den reviderte utgaven av håndboken fra Direktoratet for natuforvaltning (DN-håndbok 19). Den omfatter

i alt 16 naturtyper som er klassifisert i tre kategorier med hensyn til verdi:

- A: Svært viktig (nasjonalt viktig)
- B: Viktig (regionalt viktig)
- C: Lokalt viktig

I det nasjonale kartleggingsarbeidet har en av kapasitets- og ressursmessige årsaker valgt å overlate ansvaret for kartlegging av naturtyper tilhørende kategori C til lokale/regionale myndigheter, men samtidig invitert til samordning mellom det nasjonale prosjektet og regionale/lokale aktiviteter. C-kategorien omfatter store deler av arealene i kystsonen langs norskekysten.

HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
INSTITUTE OF MARINE RESEARCH

Nordnesgaten 50
Postboks 1870 Nordnes
NO-5817 Bergen
Tel.: 55 23 85 00
Faks: 55 23 85 31

www.imr.no

**HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
AVDELING TROMSØ**

Sykehusveien 23
Postboks 6404
NO-9294 Tromsø
Tlf.: 77 60 97 00
Faks: 77 60 97 01

**HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
FORSKNINGSSTASJONEN FLØDEVIGEN**

Nye Flødevigveien 20
NO-4817 His
Tlf.: 37 05 90 00
Faks: 37 05 90 01

**HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
FORSKNINGSSTASJONEN AUSTEVOLL**

NO-5392 Storebø
Tlf.: 55 23 85 00
Faks: 56 18 22 22

**HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
FORSKNINGSSTASJONEN MATRE**

NO-5984 Matredal
Tlf.: 55 23 85 00
Faks: 56 36 75 85

**AVDELING FOR SAMFUNNSKONTAKT
OG KOMMUNIKASJON**

Tlf.: 55 23 85 38
Faks: 55 23 85 55
E-post: informasjonen@imr.no

KONTAKTPERSONER

Torjan Bodvin
37 05 90 66
torjan.bodvin@imr.no

Einar Dahl
37 05 90 40
einar.dahl@imr.no

FAGGRUPPER

Bunnhabitat og skalldyr
Plankton

Foto: Øystein Paulsen

Kartlegging og verdisetting av marine naturtyper

SJØAREALET I FOKUS

Etter Havforskningsinstituttets erfaring er kystkommunene opptatt av å få en så detaljert kunnskap om arealet under de blå flater som mulig, og de ønsker en verdivurdering av konkrete områder i etterkant av en naturtypekartlegging. Dette for at man i en planprosess skal kunne prioritere mellom områder og skjermelokaliteter som er viktige for biologisk produksjon og mangfold.

I utgangspunktet mener vi at hele den marine flora og fauna er viktig for det marine miljøet, og det vitenskapelige belegget er mangelfullt for å kunne vurdere verdien av ett område i forhold til et annet. Men inngrep i kystsonen skjer og vil fortsette å skje. Derfor håper vi at en verdiklassifisering utført med basis i beste tilgjengelig kunnskap, vil bidra til at de viktigste og mest sårbare områdene blir beskyttet mot inngrep.

KRITERIER FOR VERDIKLASSIFISERING AV ÅLEGRESS – ET EKSEMPEL

Strandsonen er under meget sterkt utbyggingspress, med bygging av brygger og småbåthavner, mudring, anlegg av kunstige strender og legging av rør og kabler. En av

de viktigste naturtypene i strandsonen er ålegressenger, som er områder med høy diversitet og produksjon. De fungerer som viktige oppvekstområder for yngelen til en rekke fiskearter, blant annet torsk og lyr. I tillegg er det viktige beiteområder for arter som leppfisk, ål og sjøørret.

Kriteriene for verdiklassifiseringen bør reflektere disse økologiske funksjonene. Derfor har vi valgt ut fem målbare egenskaper som grunnlag for en verdisettingsindeks:

- Areal
- Tetthet
- Avstand til gyteområder
- Diversitet
- Innhold av kommersielt anvendbare arter

Hvert ålegressområde vurderes på en skala fra 1–3 i forhold til disse fem egenskapene, og de fem verdiene summeres så til en totalindeks. Det er foreløpig ikke gjort en vurdering av de forskjellige egenskapene i forhold til hverandre. Kriterier for verdisetting tenkes justert etter hvert som man vinner ny kunnskap.

